

Her i "hullet" gemmer årets afklip fra hækken sig

Afskaf haveaffald!

I vores affaldssystem har vi fraktionen "Haveaffald". I virkeligheden skulle den afskaffes! For "haveaffald" er ikke affald, det er en livgivende ressource, der skal tilbage til jorden i haven, hvor den kommer fra. Det er den grundlæggende ingrediens i naturens kredsløb.

Når vi i stigende grad og med god grund, er bekymrede for, hvor biodiversitetskrisen og klimaforandringerne vil føre os hen, så er det jo med baggrund i, at vi gør det forkerte. Det er fordi, vi gør det forkerte, at kriserne opstår. Vi skal derfor se efter løsninger. Vi skal til at gøre det rigtige. Og det er her "haveaffaldet" kommer ind. Det giver god mening at afskaffe fraktionen "Haveaffald", og i stedet indrette vores haver, så "haveaffaldet" bliver i haven, nedbrydes og omsættes til næringsstoffer og nyt liv i naturens kredsløb.

Afklippet græs, gamle blade, visne toppe, små kviste og større grene er alt sammen brændstof i naturens kredsløb. Fjerner vi det, svækker vi livsbetingelserne og kredsløbet i haven. Vi tager så at sige maden ud af munden på havens nedbrydere, der leverer det, alle de andre skal bruge for at bygge op - igen. Og det forunderlige er, at jo mere nedbrydning og opbygning vi har i haven, jo mere robust er den. Jo bedre klarer den sig selv. Den bliver mindre sårbar overfor angreb fra uønskede svampe og skadedyr, fordi den ikke er udsultet og svækket, men tværtimod sund og stærk til at stå imod. Du får ganske enkelt en mere robust have, hvor livet forlyster sig, og som ikke skal hjælpes med kunstgødning og gift eller andre unaturlige tiltag.

Et godt lag mere eller mindre omsat "haveaffald" rummer også en masse CO₂, der er trukket ud af atmosfæren. Der kan gå hundreder af år, inden det er helt omsat, og i alle årene vil materialet holde på CO₂'en. Alt i alt handler det derfor om at opbygge det levende lag i haven, i stedet for at udsulte det, ved at køre "haveaffaldet" væk læs for læs. Samtidig, når det nu får lov til at blive liggende i haven, holder det også rigtig godt på vandet, så vandkanden kan få lov til at overvintre i skuret sommeren over.

Håndter derfor (noget af) din bekymring for klimaet og biodiversiteten, ved at indrette din have med rum eller hjørner og huller, hvor dit "haveaffald" kan blive nedbrudt naturligt. Riv de visne blade ud i bedene om efteråret, så er der god mad og en dejlig dyne til ormene og alle de andre. Spred græsset i køkkenhaven, komposter det eller lad det ligge, når du klipper. Hav et hjørne til kviste, grene og afklip fra hækken. Skær stammer op, så de kan ligge dekorativt og til gavn i mange år. Og sørg i det hele taget for, at så lidt som muligt forlader din have. De fleste vil sagtens kunne håndtere 90 % af "haveaffaldet" i egne have. Og du har vel en have, fordi du gerne vil nyde den? Så skal du ikke gøre, hvad du kan, for at udsulte og forarme den! Gør i stedet plads til kredsløbet. Arbejd med naturen, ikke imod den. Det kan i øvrigt også være godt for dovenskab. Du slipper i hvert fald for bøvlet med at bundte og pakke og bortskaffe alt dit "haveaffald".